

Prima instanță: Jud. Râșcani: Stella Bleșceaga
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Jud.: Nina Cernat, Valeriu Efros, Anatol Pahopol

DECIZIE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Tatiana Vieru

Judecătorii: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016, prin care a fost respinsă cererea privind scutirea de la plata taxei de stat cu acordarea termenului suplimentar,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a „Băncii Comerciale Române Chișinău” Societate pe Acțiuni împotriva lui Alexandru Barabaș cu privire la încasarea sumei,

c o n s t a t ă:

La 08 noiembrie 2013, „Banca Comercială Română Chișinău” societate pe acțiuni a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Barabaș cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, „Banca Comercială Română Chișinău” SA i-a pus la dispoziția pârâtului suma de bani în mărime de 319 000 lei, conform contractului de credit nr. 2209 din 30 octombrie 2008 cu scadența finală la data de 31 octombrie 2023, cu o dobândă flotantă de 22 % pe an, pentru procurarea unui apartament.

Conform pct. 8.1 din contractul de credit, împrumutul și dobânda datorată se rambursează de către împrumutat, în rate lunare egale, potrivit graficului de rambursare.

Iar, conform pct. 8.2. din contractul de credit, volumul ratei lunare totale de rambursat și termenele scadente sînt înscrise în graficele de rambursare nr. 1 și nr. 2 anexate la contract, care se transmit împrumutatului la data acordării creditului.

Pârâtul nu și-a onorat obligațiunile stabilite în contractul de credit, astfel la situația din 10 aprilie 2013, soldul creditului, fără dobânzi, penalități și comisioane, constituie suma de 276 466 72 lei. Conform pct. 10.2 din contractul de credit, banca are dreptul să recupereze pe calea executării silite sumele datorate de către împrumutat în și pe baza prezentului contract ori de câte ori acesta a fost reziliat sau în situația în care împrumutatul nu și-a îndeplinit obligațiunile asumate prin semnarea prezentului contract.

Conform pct. 12.4 din contractul de credit, părțile au convenit de comun acord ca în cazul în care împrumutatul nu achită în termen și volum deplin 2 (două) rate consecutive din credit și/sau dobânda aferentă pentru 2 luni de zile, conform prevederilor stabilite în pct. 3.2, 3.3 și 4.3 din prezentul contract, termenul final de rambursare a creditului, dobânzilor și a altor plăți survine după 5 (cinci) zile din data neachitării celei de-a doua rate.

Indică reclamantul că a inițiat procedura de soluționare a litigiului pe cale amiabilă după cum prevede pct. 11.1 din contractul de credit, și a înaintat pârâtului notificările: nr. 547 din 10 aprilie 2013 și nr. 548 din 10 aprilie 2013 prin care a solicitat executarea obligațiilor în conformitate cu contractul de credit, precum și l-a preîntâmpinat despre o eventuală adresare în instanța de judecată și despre efectele negative care pot surveni în acest caz.

Deoarece la acțiunile întreprinse de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, pârâtul nu a stins soldul creditului, dobânzilor și altor plăți aferente conform contractului de credit, a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

Solicită reclamantul „Banca Comercială Română Chișinău” S.A. încasarea de la Barabaș Alexandru Anatolie a soldului creditului în sumă de 276 466, 72 lei, cheltuielilor de judecată, inclusiv taxa de stat în sumă de 8 294,01 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2015 acțiunea a fost admisă. A fost încasat de la Alexandru Barabaș în beneficiul „Băncii Comerciale Române Chișinău” SA suma de 292285,73 lei, dintre care, suma de 276466,72 lei cu titlu de datorie conform contractului de credit, suma de 8294,01 lei ce reprezintă taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 4000 lei cheltuieli de asistență juridică și suma de 3525 lei cheltuieli de executare.

La 23 decembrie 2015, avocatul Oleg Canțer în interesele lui Alexandru Barabaș a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către Alexandru Barabaș și i-a fost acordat apelantului termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel

motivate și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 6220,50 lei, totodată i s-a explicat că în cazul în care nu îndeplinește în termen indicațiile din încheierea dată cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită. A fost numită ședință de judecată pentru data de 17 mai 2016, ora 11.00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, cererea de apel a lui Alexandru Barabaș a fost restituită din motivul neînlăturării neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 03 martie 2016.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016, a fost admis recursul declarat de Canțer Oleg, casată integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016 cu restituirea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016, s-a respins cererea apelantului Barabaș Alexandru privind scutirea de la plata taxei de stat fiindu-i acordat termen suplimentar de 10 zile din momentul pronunțării.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel, la data de 01 noiembrie 2016 avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru a contestat-o cu recurs prin intermediul oficiului poștal, solicitând admiterea cererii de recurs casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016 cu pronunțarea unei noi încheieri prin care să fie admisă cererea de scutire de la plata taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, Barabaș Alexandru a prezentat instanței de apel certificatul de naștere a copilului și certificatul de salariu prin care se arată că nu poate achita integral taxa de stat. Totodată a indicat că la moment Barabaș Alexandru nu este angajat în câmpul muncii iar taxa de stat ce urmează a fi achitată este foarte mare.

Examinând recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică următoarele.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la data de 18 octombrie 2016 (f.d.145-146), iar recursul a fost depus prin intermediul oficiului poștal la data de 01 noiembrie 2016 (f.d.149).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a respinge recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru din considerentele ce urmează.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 83 din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Prin urmare, o condiție indispensabilă pentru admiterea spre examinare a cererii de apel reprezintă plata taxei de stat, dovada căreia conform art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, se anexează la cererea de apel.

În conformitate cu art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În același timp, prevederile art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă indică cine și în ce condiții sunt scutiți de la achitarea taxei de stat, iar conform alin. (4) al aceluiași articol, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Reieșind din normele de drept citate instanța de recurs menționează că, pentru scutirea de plata taxei de stat solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat. În cererea de scutire a persoanelor fizice se indică circumstanțele care justifică solicitarea și se anexează actele confirmative ale acestor circumstanțe.

Însă la caz, Barabaș Alexandru având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 62250,50 lei, a înaintat cerere de a fi scutit de la plata taxei de stat pentru judecarea pricinii în apel.

Colegiul reține că, prin încheierea din 18 octombrie 2016, instanța de apel a respins ca neîntemeiată cererea privind scutirea de la plata taxei de stat depusă de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru și a acordat termen suplimentar de 10 zile pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat în sumă de 6220,50 lei.

Drept temei de respingere a servit faptul că apelantul nu a exercitat sarcina probațiunii în sensul justificării stării financiare precare, care ar constitui un impediment pentru achitarea integrală a taxei de stat la depunerea apelului.

Analizând circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, instanța de recurs notează că instanța de apel corect a reținut faptul neprobării de către apelant a imposibilității achitării taxei de stat la depunerea apelului, or în argumentarea cererii a indicat doar simplul fapt că veniturile lui Barabaș Alexandru nu sunt suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de judecată, iar în cadrul ședinței instanței de apel din 18 octombrie 2016 a declarat că nu are un loc permanent e muncă (f.d.109).

Colegiul consideră că argumentul invocat de către apelant întru justificarea situației materiale precare nu constituie o dovadă pentru a demonstra situația financiară reală a acestuia, iar în vederea imposibilității achitării taxei de stat, urma să prezinte avizul Comisiei pentru protecția socială, certificat despre mărimea salariului sau a altor venituri, dovada lipsei conturilor bancare, etc.

Mai mult ca atât, nu pot fi reținute nici argumentele invocate în recurs precum că a prezentat instanței de apel certificatul de naștere a copilului și certificatul de salariu care atestă imposibilitatea achitării taxei de stat.

Or, atât în cererea despre scutirea de la plata taxei de stat cât și la examinarea acesteia în instanța de apel nu au fost invocate asemenea motive. Careva acte confirmative în acest sens nu au fost prezentate și anexate atât în instanța de apel cât și la cererea de recurs.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al curții Supreme de Justiție reiterează că în circumstanțele constatate, nu poate fi dispusă scutirea lui Barabaș Alexandru de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, în condițiile în care probe pertinente și concludente ce ar confirma starea materială precară și imposibilitatea plății taxei de stat în sumă de 6220,50 lei, la materialele pricinii lipsesc.

Concomitent, Colegiul relevă că, obligarea apelanților la plata taxei de stat, nu poate constitui o îngrădire a accesului la justiție sau încălcarea dreptului la un proces echitabil, or, pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, CtEDO remarcă că în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile Convenției și jurisprudența CtEDO.

Totodată, este de menționat că dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată

de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuează că impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie o limitare incompatibilă cu garanțiile art. 6 din Convenție. Respectiv, nu se consideră îngrădirea accesului liber la justiție, prin prisma art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, în situația în care solicitantul nu se conformează obligației de achitare a taxei de stat, dar nici nu informează despre situația materială la momentul relevant, cu prezentarea dovezilor veridice (Romany Gaz Group c. Moldovei, 08 iunie 2010, cererea nr.11662/05 din 01 martie 2005).

Prin urmare, Colegiul consideră necesar să precizeze că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat s-a conformat prevederilor legale în contextul probelor prezentate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Canțer Oleg în interesele lui Barabaș Alexandru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a „Băncii Comerciale Române Chișinău” Societate pe Acțiuni împotriva lui Alexandru Barabaș cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu